

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MULTIDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ

Duben 2020

„Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení v obci Veselíčko“ projekt reg. č.
CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_128/0006203, spolufinancovaný z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
zaměstnanost a státního rozpočtu ČR

Obsah

Úvod.....	3
1. aktivita: Příprava podkladů pro kazuistiky, vypracování kazuistik.....	5
2. aktivita: Účast a setkání s představiteli institucí realizujících sociální bydlení, sdílení a výměna dobré praxe.....	5
3. aktivita: Setkání sociálních pracovníků ve Veselíčku	6
4. aktivita: Účast na konferencích, workshopech, kazuistických seminářích	6
5. aktivita: Studijní cesty v zahraničí	7
5.1 Skotsko, Motherwell 18. – 22. 9. 2017	7
5.2 Rakousko, Sant Polten, 12. – 16. 3. 2018	11
5.3 Švédsko, Stockholm, 11. – 15. 6. 2018	15
6. aktivita: Workshop „Lokální spolupráce při poskytování podpory lidem ohroženým ztrátou bydlení“, 10. 3. 2020.....	18
7. aktivita: Organizace workshopů určených primárně cílovým skupinám projektu za účasti zástupců MPSV.....	18

Úvod

Tento dokument vznikl jako výstup projektu „Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Veselíčko“, v rámci KA4 Spolupráce s MPSV. Cílem této aktivity je spolupráce s pracovníky projektu „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ a poskytování a sílení potřebných informací a písemných podkladů pro nastavování systému sociálního bydlení.

„Multidisciplinární spolupráce v oblasti sociálního bydlení“ byl vytvořen v rámci zpracování sedmi dokumentů (výstupů) projektu „Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Veselíčko. V dokumentu jsme se zaměřili na přehledný popis a analýzu aktivit, které byly v rámci klíčové aktivity realizovány. Stručné představení doplňujeme o přínos a využití v současné i budoucí praxi realizace sociální práce a sociálního bydlení na Veselíčku.

Multidisciplinární spolupráce probíhala od počátku projektu v několika rovinách, zapojeni byli všichni členové realizačního týmu, tj, jak oba garanti, tak sociální pracovník. Jednalo se zejména o tyto aktivity:

- Přípravě podkladů o realizaci sociálního bydlení na Veselíčku za účelem realizace projektu „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“
- Multidisciplinární spolupráce v podobě setkání všech 16 měst/obcí zapojených do projektu
- Multidisciplinární spolupráce založená na sdílení vytvářených dokumentů, konzultace postupů při realizaci sociálního bydlení, sdílení dobré praxe mimo oficiálně organizovaná setkání
- Účast na třech zahraničních studijních cestách (Skotsko, Rakousko, Švédsko)
- Účast a setkání s představiteli institucí realizujících sociální bydlení, sdílení a výměna dobré praxe, kdy organizátorem setkání bylo MPSV.
- Účast a setkání s představiteli institucí realizujících sociální práci, potažmo sociálního bydlení v rámci regionu, tj. ORP Lipník nad Bečvou za účelem sdílení dobré praxe.
- Sítování zástupců lokálních institucí a zástupců neziskového sektoru v rámci účasti na akcích organizovaných ve Veselíčku
- Organizace informačních workshopů
- Spolupráce sociálního pracovníka s lokálními institucemi a zástupci neziskového sektoru v rámci řešení zakázek klientů

Následující přehled souhrnně předkládá souhrnně klíčové aktivity týmu v rámci multidisciplinární spolupráce.

1. aktivita: Příprava podkladů pro kazuistiky, vypracování kazuistik

Obsah: Kazuistiky byly zpracovány jako případových studií detailně vykreslujících témata, která nelze zaznamenat ve statistických ukazatelích. Takto zpracované kazuistiky umožňují na konkrétním případě popsat zásadní problémy a souvislosti zakázky klienta, slouží jako pomoc a srovnání pro podobné případy.

Kazuistiky byly zpracovány primárně pro projekt MPSV „Podpora sociálního bydlení“ pro využití jako podklad pro vyhodnocení problémů různých cílových skupin i potřeb sociální práce s různými cílovými skupinami, pro evaluace. Dále pak budou využívány k prezentaci příkladů osudů lidí, kteří potřebují podpořit v bydlení jak při důležitých mezirezortních jednáních MPSV, tak i pro rozšíření povědomí o tématech dostupného/sociálního bydlení u široké veřejnosti.

Cílovou skupinou vypracovaných kazuistik jsou jednak osoby podpořené v sociálním bydlení a v rámci prevence (více než 40 hodin přímé individuální práce), jednak osoby, které neobdržely podporu ve výši více jak 40 hodin, primárně nebyli nájemci podpořeného bydlení, ale byli podpořeni sociální prací. V rámci aktivity bylo zpracováno celkem 5 kazuistik.

2. aktivita: Účast a setkání s představiteli institucí realizujících sociální bydlení, sdílení a výměna dobré praxe

Obsah: Aktivní účast na setkání obcí organizovaných MPSV, 26. 10. 2017, 19. 3. 2018, 19. 4. 2018, 26. září 2018, 24. 4. 2019, 14. 6. 2019, Setkání zástupců obcí k projektu "Podpora sociálního bydlení".

Téma "Sdílení dobré praxe z oblasti sociálního bydlení". Společné setkání organizované pro všech 16 měst/obcí zapojených do projektu "Podpora sociálního bydlení". Cílem bylo sdílení informací o svém projektu, své dobré praxi, konkrétních příkladech úspěchů i neúspěchů, které v dosavadní realizaci projektu zaznamenaly. V rámci setkání vystoupili zástupci všech obcí s krátkou prezentací. Přínosem byly zejména zkušenosti z tvorby lokálních koncepcí a realizace sociální práce na obcích obdobné velikosti jako je Veselíčko, např. obec Křižánky.

Mimo tato pravidelná setkání byl realizační tým projektu v intenzivním kontaktu se zástupci projektových týmů Otrokovice, Křižánky, Vír, kde bylo využíváno vzájemné sdílení zkušeností s realizací aktivit projektů.

3. aktivita: Setkání sociálních pracovníků ve Veselíčku

Obsah: Setkání soc. pracovníků ve Veselíčku – 1. 3. 2018, 9. 4. 2019, Každé setkání bylo střetnutím profesním, předávaly se aktuální informace, síťovalo se, konzultovaly se možnosti spolupráce v zájmu jednotlivých klientů, kolegové získávali vědomosti, zkušenosti ohledně sociálního bydlení. Pracovníci MPSV byli v přímém kontaktu s lokálními sociálními pracovníky a jejich každodenností.

4. aktivita: Účast na konferencích, workshopech, kazuistických seminářích

Obsah: Mezinárodní konference „Dobrá praxe v sociálním bydlení v ČR a Evropě“ 6. 11. 2018.

Konference „Služby sociální prevence“. Konference byla příležitostí profesního setkání, síťování a předávání informací o projektu. Organizátor Asociace poskytovatelů sociálních služeb. Témata obsahovala: multidisciplinární týmy v terénu, terénní programy a azylové domy.

Aktivní účast na akci „Udržitelnost systémů sociálního bydlení“ - Setkání se zástupci obcí zapojených do projektu. Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení uspořádalo oddělení Sociálního bydlení MPSV. Osobní účast přinesla sociálnímu pracovníkovi seznámení s aktéry projektu, větší vhled do cílů projektu.

Konference „Pro síť, pro kvalitu, pro rodinu“ - byla závěrečnou akcí projektu MPSV Systémový rozvoj a podpora nástrojů SPOD. Hlavním tématem byla podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v České republice.

Aktivní účast na akci „Inspirace pro sociální služby“ - Setkání profesionálů sociálních služeb, přineslo mnoho inspirace a podpory do lokálního komunitního plánování.

„Konference profesního svazu soc. pracovníků“ - dobrá a špatná praxe sociálního pracovníka, sdílení.

„Rodina jako sekundární klient“, hranice spolupráce s rodinou, vyjednávání smlouvy o poskytování sociální služby s rodinou, soc. pracovník jako vyjednaváč a koordinátor při práci s rodinou, opatrovnictví.

„Kazuistický seminář organizovaný krajskou kanceláří MPSV“, oddělení Systémové podpory sociální práce na obcích byl setkáním, sdílením a reflexí sociálních pracovníků obcí různého typu a jejich práce s klienty.

5. aktivita: Studijní cesty v zahraničí

Obsah: V rámci spolupráce s MPSV a sdílení dobré praxe byla zprostředkována účast na třech zahraničních cestách garantům projektu, vždy se jednalo o pobyt na 5 dnů.

5.1 Skotsko, Motherwell 18. – 22. 9. 2017

Účastník: Alžběta Panáková

1. Organizace Shelter – Glasgow

- Služby na pomoc lidem
- Kampaně, osvěty
- Předávání informací z terénu – slouží pro případné legislativní změny
- Zapojení
- Využití a zaškolení dobrovolníků.

Náplň práce - služby Shelteru:

- Telefonické služby – bez ohledu na problém, celonárodní telefonická linka pomoci (umožní doporučit spřátelené služby)
- On line
- Pomáhají při prokazování záměrnosti bezdomovectví, snaha zvrátit negativní rozhodnutí soudu
- Cílem je, aby nájemník platil nájem (případně splácení postupně dluhy). Ty jsou i díky opětovnému zastupování jedince při jednání s bankou z větší části prominuty.)
- Požadavek na byt standard: energetická účinnost, bezpečnost: poplašné zařízení, aj.
- Byt pro seniory: bezbariérovost.
- Problém se soukromým nájemcem, až 40% telefonátů do organizace je od nájemců žijících v bytech soukromého pronajímatele.
- Existují sociální dávky na úhradu bydlení
- Byty vlastní méně obec, více neziskovky, družstva a soukromníci
- Byt soukromníka se pronajímá př. na dobu prokázání nezáměrnosti (20 dnů), poté zde zůstávají jedinci po dobu, než se nalezne vhodný byt.
- Vystěhování je i v této zemi možné, ale málo používané: neplacení, nesociální chování – hlučnost, hrozba pro sousedy, nelegálnost. Opět práce sociálního pracovníka.

- Práce sociálního pracovníka je často zahrnuta přímo do smlouvy, jeho funkce je podpůrná, ne kontrolní.
- ALE!! NEJDŘÍV BYDLENÍ, PAK PODPORU.

2. Organizace Citizens Advice Bureau a Lanarkshire Housing Association v Motherwellu

Organizace se zaměřuje na poradenství v oblasti:

- bydlení
- energií a úspor
- digitální gramotnosti

A) Jim Melvin – sociální pracovník v Citizens Advice Bureau (cab)

- Snaha o oddálení vystěhování.
- Nové nastartování ohrožených osob.
- Byt může být odebrán soudem, pouze pokud je to správná věc – Lidská práva.
- Pomáhá těm, kteří se k soudu nedostavili a o byt by tedy přišli.
- Zasadí se o otevření případu a změnu rozhodnutí.
- Velká úspěšnost a pro klienta obrovská motivace.
- Pomoc i vlastníkům bytů – problém hypoték, finance na opravy (senioři), problematika sdílené střechy.
- Vláda poskytuje finanční příspěvky na opravu, ale jen těm nejchudší.
- Problematika hypoték – vláda v případě neschopnosti odkoupí dům za tržní cenu a prodá Bytové asociaci se slevou = osoba, zde bydlící v bytě zůstává, dům připadne asociaci. Snaha o dohodu s bankou, pokud ne, jde se přes soudní jednání.
- ŽÁDOST – VLÁDA – NACENĚNÍ – ODKUP – existuje NOUZOVÝ PROGRAM.
- POMOC PŘI ZADLUŽENOSTI.
- Je nutný přehled dluhů, př. Neplacení nájemného. Porovnání příjmů a výdajů.
- Jak zajistit vyšší příjem? = sociální dávky.
- Pomoc při vyjednávání s věřiteli. Zde vysoká úspěšnost, prosadit částku, kterou může jedinec splácet, ne tu, která je požadována.
- Poradenství při oddlužení pod vedením specialisty s licenci.
- CÍLEM JE VYROVNAT PŘÍJEM = VÝDEJ
- Dávky, granty komunitní péče – konkrétní pomoc – ne finance, př. sporák.

B) Energetické problémy

- 180 dodavatelů energií
- Hledat vhodné programy pro nájemníky, nájemníci nemají přehled, co je pro ně výhodné
- Často vzniká dluh
- Vzniklý dluh na energiích – provede se šetření pracovníkem na místě. Klient platí 10 liber, 4 jsou úhrada a 6 je splátka dluhu. Část dluhu je umořena.
- Monitoring denní spotřeby energie

C) Digitální gramotnost

Digitální gramotnost – digitální inkluze pod vedením kouče

Cíl:

- Naučit a usnadnit komunikaci s okolím, úřady
- Prostředek k hledání práce
- Platby on-line
- Všechny věkové kategorie
- Slouží i jako body navíc při žádání o dávky (= jedinec má emailovou adresu, je aktivní na internetu, hledá si sám práci – aktivně)
- Vzdělávání: přibližně 8 sezení – workshopů (základní dovednosti pod vedením i dobrovolníků)

Hlavní motiv: ušetřit peníze a zvýšit sebevědomí.

3) Forgewood Housing Co-Operative Ltd

- Bytová organizace sídlící ve vlastní správní budově, spravují přes 200 vlastních bytů
- Nájemníci mají své zástupce – představenstvo pro komunikaci s bytovou organizací
- Nájemníci se spolupodílí na plánování, jakým směrem se komunita bude ubírat, k bytové politice. Nevyjadřují se však k novým nájemníkům.
- Jakým způsobem probíhá přiřazování bytu žadatelům?
- Nutno podat žádost i s uvedením požadované lokality, hodnocení –
- bodový systém
- Volný byt může využít i stávající nájemník

- Přidělení bytu je však vždy - za účelem prevence bezdomovectví
- Může mít žadatel o byt dluh? Ano, ale ne za neplacení nájemného této nebo jiné organizaci.
- Podíl bytů určený na prevenci bezdomovectví = kvótový systém

20% stávající nájemníci

30% bezdomovci

5% nájemníci bez specifických potřeb

45% určeno pro žadatele na seznamu

A) Služby pro nájemníky: ohrožení nájemci jsou odkazováni na poradenské kanceláře,

= podpora prací sociálního pracovníka.

- Na izolované nájemníky – sousedy se zaměřuje služba pro setkávání
- Nájemní smlouva je „chráněna“ – ruší se v případech, kdy chce nájemce odejít sám nebo něčím výrazně ruší okolí.
- Kontrola spokojenosti nájemníků – provádí nezávislé organizace, zapojeno až 69% nájemníků.

B) Adaptační rozpočet (financováno skotskou vládou)

- Pomoc nájemníkům se zdravotními obtížemi – slouží na úpravu domácího prostředí pro postiženého jedince (seniora). Např. úprava bytu na bezbariérový, úprava tzv. bezpečné koupelny.

C) Jak fungují sociální byty?

- Smlouva o pronájmu s uvedením splatnosti nájmu
- Podíl na úklidu společných prostor
- Slušné chování
- Možnosti předčasného ukončení nájmu
- Možnosti převedení na jiného člena domácnosti
- Péče o předzahrádku

V případě neplnění pravidel:

- Varování na možné ukončení smlouvy
- Ukončení v případě neprovádění úklidu, nespolečenského chování
- Ve všech případech stále podpora (finance, energie, gramotnost)

Závěr: Využitelnost informací při zavádění sociálního bydlení v ČR:

- nadšení a samozřejmost při poskytování pomoci

- Činnost dobrovolníků
- Legislativa
- Pomoc osobám (bezdomovcům, nevyhovující bydlení, osobám, kterým hrozí ztráta bydlení) je bez kladení zbytečných překážek, rychlá, komplexní (byt, sociální podpora, pomoc při jednání – soud, dluhy aj., digitální i finanční gramotnost, energetické poradenství).
- Kvalita bytů – standardy
- Péče o okolí bytu
- Komunitní duch

5.2 Rakousko, Sant Polten, 12. – 16. 3. 2018

Účastník: Alžběta Panáková

Verein Wohnen (VW)

V Rakousku mají bytová družstva se „sociálním pověřením“

Verein Wohnen

- Idea = nezaměstnaní vytvářejí bydlení pro osoby v bytové nouzi...
- později odkoupili/renovovali byty v horším stavu a pronajali je osobám v bytové nouzi
- zdroj financování od spolkové vlády
- financování: hypotéka od soukromých osob, cizí kapitál
- aktuálně cca 120 bytů

Příspěvky na bydlení jsou poskytovány pouze v podporované výstavbě – garance

1. stupeň: ŠANCE NA BYDLENÍ – WOHNCHANCE

maximální doba pobytu 18 měs., povinná intenzivní soc. práce

2. stupeň: PŘECHODNÉ BYDLENÍ

max. na 3 roky, podobné jako wohnchance, mohou být vybaveny nábytkem, kauce

osoby: jednotlivci, samoživitelé, rodiny, nájemní smlouva, sledují jejich příjmy a výdaje, sna-
ha o zdravotní stabilizaci, řešení dluhů, 90% úspěšnost

3. stupeň: DOLNORAKOUSKÁ ASISTENCE V BYDLENÍ – WOHNUNGASSISTANCE

- Pracuje podle konceptu HF
- Financováno z podpory bydlení spolkové vlády Dolního Rakouska
- Byty jsou pronajímány od neziskovek
- maximální podpora soc. práce (max. 1,5 roku, výuka bydlení) a poté dostávají ná-
jemní smlouvu a VW se stáhne
- Během čekání povinnost spořit si 5 % příjmu – pokud při předání klíčů nemají, ušet-
řeno byt nedostanou

Doplněno o

Poradenské centrum prevence ztráty bydlení

Bydlení pro lidi s mentálním postižením – speciální dům

- náklady platí spolková země + částečně nájemné platí i obyvatelé
- soc. pracovník jen během dne
- Společně nakupují, uklízejí, vaří, + mají zdravotní poradenství

Organizace Gesa

- 80 pracovních pozic, které poskytují nezaměstnaným po určitou dobu. Poté přechod
na trh práce. Na začátku i kratší pracovní doba.
- Oblast práce: pro obce, kláštery, péči o zeleň, úklidové práce, kreativní místa (dílny,
interiéry)
- Doprovod: sociální pracovník - podpora (dluhy apod.), dále zdravotní problémy

Verein Wohnung und Arbeit (melk) – „ubytovna pro bezdomovce“

- 18 míst
- délka pobytu - 1 rok, pouze z D. Rak. (platí pobyt);
- klient: plnoletý muž, výjimkou jsou manželské páry (na klienty přispívá spolková vláda
D. Rak. 82 eur/osoba/den)
- Příjmy klientů z dávek a dalších zdrojů jsou povinně používány následovně: 1/3 na
úhradu dluhů 1/3 na spoření 1/3 na běžnou spotřebu
- Během pobytu společně hledají ubytování a práci, je jim připojena nějaká služba v
domě

- na základě dohody s min. spravedlnosti jim v případě ubytování propuštěnce z vězení příplácí 13 euro/den
- občas ubytovávají klienty propuštěné z psych. léčeben
- Náplň činnosti a režim:
- měsíc – odevzdává všechny peníze, poté finanční plán – spolupráce s dluhovou poradnou
- zákaz alkoholu v budově, spolupracují s lékaři (praktický, PSY)
- vstupní prohlídku a kontrola medikace, nastavení nové medikace
- jednou týdně mají skupinové posezení – terapie
- zdrav. program řeší primárně zuby – „odrazový můstek“
- příchozí mají rozvrácené vztahy, zničené zdraví, dluhy (pokuty, alimenty atd.)
- dluhy řeší osobním bankrotem a následným splátkovým kalendářem na zbytek dluhů (min. úhrada 10 % dluhů)
- Zaměstnání a práce: už během pobytu v okolí, část přímo v budově, spolupracují s ÚP – dokončení vzdělání, rekvalifikace
- Ukončení pobytu: násilí, opakované opíjení se, zničení majetku (zapálení pokoje), exacerbace psych. nemoci.
- Výsledky: - 1/3 uspěje naplno, - 1/3 uspěje alespoň krátkodobě/částečně, - 40 % selže, mohou se sem vracet opakovaně (aktuálně 2 lidí na třetím pobytu, 2 podruhé), není žádná lhůta na návrat (mohou dle individuálních potřeb záhy zpět)

Verein Wohnung (St. Polten)

Výstavba bytů v D. Rakousku

Výstavba:

- a) soukromníci – městská výstavba
- b) veřejně prospěšná výstavba – cca 30 stav. subjektů

Typy bytů:

- a) bydlení pro mladé – kat. 18-35 let
- b) byty pro rodiny
- c) byty pro seniory, DpSky

- spolková vláda prosazuje osobní vlastnictví kvůli snížení podílu nákladů na bydlení v důchodovém věku (v nájemním bydlení 30-50 %, v osobním vlastnictví 15 % důchodu)
- 1. podmínkou je rak. st. občanství nebo občanství státu EU

- 2. hlavní bydliště musí být v DR – zisk příspěvku
- po nastěhování má nájemník 6 měsíců, aby si ZDE přihlásil hlavní(trvalé) bydliště
- stejně tak má povinnost tam přihlásit všechny žijící osoby
- 3. podmínkou je hranice příjmů (započítává se za celou rodinu)

Fachhochschule St. Pölten

- multioborová škola, 3000 studentů, úzké propojení s praxí (např. u soc. práce)
- bakalářský obor soc. práce - kapacita: 100 studentů, 1/2 pro studium při zaměstnání
- 6 semestrů, školné 363 eur/semestr
- magisterský obor soc. práce - 4 semestry, stejná cena, 30 studijních míst
- 2 směry: všeobecná soc. práce / case management
- v rámci výzkumu sledují 3 hlavní směry: - zdravotnictví a soc. péče
- vývoj metod a sociální diagnostika
- participace, diverzita a demokratizace

Organizace Emmaus

Zařízení pro psychicky nemocné osoby. Financuje D. Rakousko.

Kapacita: 40 lůžek + 35 míst denní stacionář, 25 zaměstnanců,

- škála služeb: nácvik hygienických návyků, ...
- klienti musí přispívat 1/3 měs. příjmu 1/3 si musí povinně spořit, 1/3 na útratu
- plná penze, pokoje plně vybaveny, hygienické prostředky bezplatně
- mají tu i 5 speciálních míst pro osoby psych. nemocné s násilnými sklony
- lék. Tým – PSY, praktik
- každý z klientů musí mít svého praktika a odb. lékaře mimo zařízení
- pobyt: neomezen, po 3 letech už nemají třetinové dělení příjmů, ale 80:20!
- průměr pobytu: cca 1-1,5 roku
- mají dosti dlouhou čekací listinu: 2-3 měsíce
- spousta lidí přichází z „pod mostu“, nemocnic, či zařízení sociální pomoci

Hlavní myšlenky: podpora státu, model stupňovitého bydlení, pomoc azylantům, sanace bytů bezdomovci, využití přírodních materiálů.

5.3 Švédsko, Stockholm, 11. – 15. 6. 2018

Účastník: Eva Masná

1. SABO

Přehledný úvod do politiky bydlení ve Švédsku. Seznámení se strukturou systému, kdy na úrovni místních lokalit řeší problematiku bytové politiky skrze tzv. „komuny“ – správní jednotky, regionálně vymezené. Po celém Švédsku cca 300 komun, ve městě Stockholm cca 20 komun.

Komuny: **mají povinnost zajistit bydlení pro všechny obyvatele.** Jsou např. odpovědny za:

- Výstavbu komunálních bytů
- Jsou největšími majiteli stavební plochy v komunech
- Realizují na základě legislativy plány, analýzy a prognózy bytových požadavků do budoucna
- V souladu se zákonem o uprchlících realizují výstavbu nových bytů
- Vlastní komunální stavební společnosti (viz např. Håbohus), které výstavbu realizují a musí zajistit všem obyvatelům dostupné bydlení.

Inspirace: princip „Allmännyttan“ = veřejné bydlení. **Bydlení, které je dostupné všem**, bez ohledu na limit stanovený příjmem. Stavíme pro každého. Netvoříme a **nerealizujeme „sociální bydlení“**, protože bychom tímto stigmatizovali sociálně slabé a potažmo veškeré veřejné bydlení. Chceme se vyhnout segregaci. V praxi tento princip znamená, že byty pro „soc. slabé“ jsou „rozptýlené“ v rámci různých lokalit, čtvrtí, domů veřejného (komunálního) bydlení. Příklad obyvatelů domu, kteří mnohdy nemusí vědět, že v bytě v sousedství je poskytována sociální práce.

2. Sdružení nájemníků/Johan Myrtorp

Organizace působící v 9 regionech, více jak 30tis. členů, má dominující postavení mezi obdobnými instituty. Hlavní cíle:

- Lobbing, kampaně řešení problémů v oblasti bydlení
- Poradenství a právní pomoc členům sdružení
- Kolektivní jednání o nájmech s pronajímateli (veřejné bydlení, soukromé bydlení).

Inspirace: skrze poradenské služby působí de facto v oblasti rozvoje kompetencí souvisejících s bydlením, relativně nízká cena (92,- švédských korun/měsíc), kterou si členové sdružení „předplácejí“ právní služby např. včetně právního zastupování v případě sporu v oblasti bydlení. **Právní telefonické poradenství** – inspirace pro Veselíčko, propojení na NNO.

3. Prezentace Håbohus

Seznámení s principem, jak funguje komunální stavební společnost na úrovni obce. Cílem komunální společnosti je zajistit všem bydlení. Základní princip je ale dodržet **podmínku neziskovosti společnosti**. Vedení společnosti koresponduje s politickým uspořádáním na úrovni komunu dle výsledku voleb. Cílem výstavba bytů, vlastnictví, správa domů, spolupráce se subjekty poskytující sociální práci v bytech atp.

Inspirace: zajímavý příklad transparentnosti systému přidělování bytů, kdy např. kritériem pro přidělení bytu v rámci Håbohus jsou údaje typu platební morálka, výše příjmů a jejich historie = všechny údaje jsou veřejně dohledatelné v registrech.

Dále zajímavá ukázka a návštěva bydlení v tzv. „kombohus“ = bydlení pro soc. slabé vypracované spol. SABO, tj. **nízkoenergetické modely** pro sériové vyrábění domů se standardizovanou kvalitou bydlení.

Dále **podpora bydlení pro mladé do 18 let**, kdy jsou také zvýhodňováni v přístupu k dostupnému bydlení.

4. SHIS

Městská nadace založená r. 1914 skupinou filantropů Stockholmu, poskytující dostupné bydlení pro znevýhodněné skupiny obyvatel (mládež, dospělá populace, oběti domácího násilí, lidé bez kompetencí k bydlení, bezdomovci, uprchlíci). Přehledně strukturován systém typů bydlení a hlavních cílů, tj.: poskytování dočasného bydlení, poskytovat dlouhodobější bydlení a poskytovat bydlení uprchlíkům. Typy bydlení: bydlení s podporou a tréninkové bydlení bez podpory. Prohlídka bytu.

Inspirace: „Škola bydlení“ = forma soc. práce, kdy jsou klienti seznamováni s tématy souvisejícími s tím, jak se chovat a žít v bytě (placení účtů, práce s korespondencí s úřady, hledání vlastního bydlení mimo Nadaci apod.).

5. Housing First - sociální služby města Stockholm

Seznámení se s implementací přístupu ve Stockholmu, seznámení se sociální prací s klienty Housing first a formou posilování kompetencí spojených s bydlením. Klienty jsou velmi často drogově závislí.

Inspirace: je bezpečnější pomáhat drogově závislým, když mají domov. Oproti klasickému přístupu, kdy se poskytuje nejprve podpora, zde dostává své bydlení klient hned. Podstatná je zde okamžitá pomoc. **Důležité, aby byty pro klienty byly rozptýlené v běžné zástavbě po celém městě.** Princip „střecha nad hlavou“ = jsou – li v bydlení klienta problémy, musí se vždy řešit, vždy existuje nějaká pomoc, např. nalézt jiné bydlení (hostel, soc. byty). Řeší soc. odbor města.

6. Dostupné bydlení a další služby poskytované městem Stockholm

Prezentace náměstkyně pro sociální věci ve městě Åsy Lindhagen. Seznámení se strategií města v oblasti bydlení:

- Město Stockholm roste, politikou dostupného bydlení došlo za posledních 12 let ke snížení počtu osob bez domova o 1100 osob
- V současné době ve městě 2400 bezdomovců
- Dle prognóz 80% lidí bez domova bude mít za 4 roky domov
- **Garance „střecha nad hlavou“** = žádný člověk nesmí být nucen žít na ulici
- Byty komunitní společnosti ve městě vzrostly ve městě od 2014 - 2017 o 100 bytů
- Počet bezdomovců klesá, **roste počet rodin s dětmi, které potřebují bydlení** (nikoli primárně finance, ale byty – tomu odpovídají programy města – např. příspěvky pro děti na prázdniny)
- Komunální vláda volena na 4 roky, 9 městských rad, 14 částí (Stockholm). Daňová politika = většina daní zůstává v rozpočtu komunu x např. DPH jde do rozpočtu státu.

7. Stockholms Stadsmission - krizové bydlení Bostället a návazná sociální práce s klienty

Poskytování pomoci v akutní nouzi, krizové bydlení, NNO. Roste počet žen mezi bezdomovci, roste sociální chudoba (velké rozdíly v příjmech mezi Švédy), roste počet dětí uprchlíků bez rodičů, nárůst psych. nemocí. Akutní klienti bez domova 1600 osob ve Stockholmu. Absence bytů ve městě.

Inspirace: osobě nad 20 let s trvalým bydlištěm ve městě musí být do 24:00hod. poskytnut nocleh na 1 noc. Včetně uživatelů drog. Podmínka: nesmí být agresivní. Bez trvalého bydliště mohou ubytovat děti a mládež. Výjimka pokud krutá zima (ubytování n a noc v kostele).

4 pilíře práce: zajistit zdraví, získat práci, získat soc. sítě a přátele, zajistit dlouhodobé bydlení

8. Process Kedjan

Zakladatelé osoby se zkušenostmi s pácháním trestné činnosti. Inspirativní způsob práce s mladými páchajícími trestnou činností. Metodika práce založená na „řetězení“ a spolupráci s klientem de facto od momentu, kdy se dostane do cely předběžného zadržení až do doby min. 3 měsíců po odchodu z vězení, nepožádá-li o delší spolupráci. Práce založená na sociální práci a poradenství kouče na principu peera. Další kvalifikační požadavky na osobnost kouče, který se po celou dobu s klientem pravidelně setkává (1 x týdně, resp. 1 x za 3 týdny mimo Stockholm), připravuje na další fáze procesu, pomáhá řešit problémy.

Další aktivity organizace jako např. motivační programy pro širokou veřejnost (mládež) např. nahrávací studio, hudební programy, sportovní aktivity, práce s rodinou.

Inspirace: systematický unikátní příklad na principu probační a mediační služby kombinující terapeutickou činnost, poradenství a metody sociální práce s mladými lidmi.

6. aktivita: Workshop „Lokální spolupráce při poskytování podpory lidem ohroženým ztrátou bydlení“, 10. 3. 2020

Obsah: Akce organizovaná MPSV primárně pro sociální pracovníci z Olomouckého kraje a ty které sociální bydlení zajímá. Workshop se zabýval problematikou sociálního bydlení ve spojení se sociální prací a součástí programu byla prezentace projektu sociálního bydlení a příklad dobré praxe v obci Veselíčko. Sdílení pozitivních zkušeností se sociálním bydlením a sociální prací na obci.

7. aktivita: Organizace workshopů určených primárně cílovým skupinám projektu za účasti zástupců MPSV

Obsah: V průběhu realizace projektu proběhla celá řada projektů, které poskytovaly CS, tj. občanům obce a okolí informace spojené s řadou témat z oblasti sociální práce a sociálního bydlení. Na tyto akce pořádané obcí, tj. projektovým týmem, byli zváni zástupci MPSV projektu „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“, v řadě případů se aktivně zúčastnili a prezentovali informace z realizace své praxe.